

**ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ
ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΘΑΝΟΥ-ΧΡΙΣΤΟΦΙΛΟΥ
ΣΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ
ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΙΚΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΝ**

10-12-2016

Οι Δικαστικοί Λειτουργοί επιτελούν έργο βαρύ, επίπονο και σπουδαίο. Και ασκούν τα καθήκοντά τους με ευσυνειδησία, παρά τις δύσκολες συνθήκες εργασίας και τα καθημερινά προβλήματα, τα οποία έχουν διογκωθεί κατά τα τελευταία χρόνια της μεγάλης οικονομικής κρίσης, την οποία από τους πρώτους εβίωσαν οι Έλληνες Δικαστές, με τις υπερβολικές, κατά το έτος 2012, περικοπές του Μισθολογίου τους, το οποίο, μετά από αγώνα των Δικαστικών Ενώσεων, αποκαταστάθηκε.

Το μεγαλύτερο από τα προβλήματα αυτά στη Δικαιοσύνη εξακολουθεί να παραμένει η καθυστέρηση στην απονομή της, για την οποία, ασφαλώς τη μικρότερη ευθύνη φέρουν οι Δικαστικοί Λειτουργοί. Οι Δικαστές και Εισαγγελείς εργάζονται καθημερινά χωρίς ωράριο, χωρίς Κυριακές και αργίες, σε βάρος της προσωπικής και οικογενειακής τους ζωής, για να ανταπεξέλθουν στα καθήκοντά τους. Πλην όμως, ο φόρτος εργασίας, οι χιλιάδες υποθέσεις – αστικές και ποινικές – και η αυξανόμενη βαρύτητα αυτών, η πολυνομία, οι δύσκολες συνθήκες εργασίας, λόγω των μεγάλων ελλείψεων σε προσωπικό και σε υλικοτεχνική και κτιριακή υποδομή είναι από τους παράγοντες, που δημιουργούν την καθυστέρηση.

Παρακολουθούμε με ιδιαίτερο ενδιαφέρον το αποτέλεσμα που θα φέρει στην επιτάχυνση, **η εφαρμογή του νέου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας**. Οι πρώτες εκτιμήσεις είναι θετικές. Μετά την εφαρμογή για μερικούς μήνες ακόμη νομίζω ότι θα μπορούμε να έχουμε πιο σαφή και ασφαλή κρίση. Γνωρίζω πολύ καλά τον αυξημένο φόρτο εργασίας, που αντιμετωπίζετε κ. συνάδελφοι, σε όλους τους βαθμούς, κατά την τρέχουσα δικαστική χρονιά, λόγω και της συσσώρευσης των υποθέσεων από την προηγούμενη δικαστική χρονιά. Αυτή ήταν και η κύρια αιτία, που εζήτησα και ανταποκρίθηκε άμεσα στο αίτημα ο Υπουργός κ. Κοντονής, για την αύξηση κατά τέσσερις (4), των οργανικών θέσεων των Αρεοπαγιτών και τον ευχαριστώ και δημόσια για τον λόγο αυτό. Οι θέσεις αυτές **ήδη ψηφίσθηκαν** και δρομολογείται η διαδικασία της υλοποίησής τους, ώστε **μέσα στον Ιανουάριο να μπορεί να συνεδριάσει το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο**, για τις αντίστοιχες προαγωγές, με αντίστοιχες κάθετες προαγωγές και στους επόμενους βαθμούς. Το ίδιο αναγκαίες είναι **οι αυξήσεις** και στους **λοιπούς βαθμούς**, συζητήσαμε ήδη με τον κ. Υπουργό για την άμεση αύξηση κατά **οκτώ (8)** των οργανικών των **Προέδρων Εφετών**, κατά **δέκα έξη (16) των Εφετών**, είναι απαραίτητες για την καλύτερη στελέχωση **του Ειδικού Ποινικού Τμήματος του Εφετείου Αθηνών, του οποίου, λόγω των σοβαρών υποθέσεων, που διαρκούν επί μακρό χρονικό διάστημα, οι ποινικοί Δικαστές δεν**

επαρκούν, καθώς και ορισμένων ακόμη Εφετειών, καθώς και των Προέδρων Πρωτοδικών, κατά δέκα πέντε (15). Είναι, επίσης, απαραίτητο, **στην επόμενη σειρά της Σχολής Δικαστών**, να αυξηθεί **ο αριθμός των εισαγομένων**, ώστε να καλυφθούν, επιτέλους, τα υπάρχοντα κενά (35), τα οποία, σε συνάρτηση και με τα κενά που δημιουργούνται κάθε δικαστικό έτος, από τις άδειες κυήσεως-τοκετού και γονικές, δημιουργούν ένα σοβαρό πρόβλημα. Και επίσης, το ίδιο απαραίτητο είναι να καλυφθούν άμεσα τα υπάρχοντα **τριάντα έξη (36)** κενά από τον πίνακα επιτυχόντων του τελευταίου διαγωνισμού, ο οποίος πρέπει να εξακολουθήσει να ισχύει, στις θέσεις **των Ειρηνοδικών**, διότι επίσης γνωρίζω και αναγνωρίζω ότι εξ ίσου μεγάλο φόρτο εργασίας έχουν και οι Ειρηνοδίκες, κυρίως λόγω του μεγάλου αριθμού των υποθέσεων των υπερχρεωμένων οφειλετών.

Επίσης, σοβαρό πρόβλημα είναι οι ελλείψεις στις κτιριακές υποδομές πολλών Δικαστικών Καταστημάτων. (Πλημμύρισαν τα Δικαστήρια του Πρωτοδικείου Αθηνών, του Εφετείου Αθηνών και του Αρείου Πάγου). Επιλήφθηκε άμεσα ο Υπουργός και ο Γενικός Γραμματέας κ. Σάρλης. Πρέπει να διατεθούν κονδύλια για τις απαιτούμενες επισκευές και συντήρηση **του Πρωτοδικείου Αθηνών** και επίσης, πρέπει, επιτέλους, να αρχίσουν οι εργασίες για τη μεταστέγαση των Δικαστηρίων του Πειραιά.

Αναφέρομαι σε όλα αυτά τα προβλήματα, διότι ο επικεφαλής της Δικαιοσύνης, **ο Πρόεδρος του Ανωτάτου**

Δικαστηρίου δικαιούται και υποχρεούται να έχει ενδιαφέρον, να παρακολουθεί την καλή λειτουργία της Δικαιοσύνης και να συνομιλεί με τους λοιπούς πολιτειακούς παράγοντες, για να δίδονται οι κατάλληλες λύσεις. Όλα τα ανωτέρω ζητήματα, δηλαδή, **η αύξηση των οργανικών θέσεων των Δικαστικών Λειτουργιών, οι συνθήκες εργασίας, αποτελούν θεσμικά ζητήματα, όπως επίσης θεσμικό ζήτημα είναι η διασφάλιση του συνταγματικά κατοχυρωμένου μισθολογίου** των Δικαστών, που εξασφαλίζει την αξιοπρεπή διαβίωσή τους και ως εκ τούτου την ανεξαρτησία τους, επίσης **θεσμικό ζήτημα** είναι **ο σεβασμός και η εφαρμογή** των δικαστικών αποφάσεων από την Εκτελεστική Εξουσία, επίσης **θεσμικό ζήτημα** είναι **οι απόψεις** των Προέδρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων, ως προς τις σχετικές με τη Δικαιοσύνη **αναθεωρητές διατάξεις του Συντάγματος**. Αυτά **όλα τα θεσμικά ζητήματα** και **όχι** βεβαίως **μόνον η διασφάλιση του Μισθολογίου** των Δικαστών, όπως κακοπροαίρετα εμφανίσθηκε από ορισμένους συζητήθηκαν, πρόσφατα με τον Πρωθυπουργό, σε συνάντηση μαζί του, με αίτημα των Προέδρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων και της Εισαγγελέως του Αρείου Πάγου, επ' ευκαιρία της έναρξης του νέου δικαστικού έτους, και **αποτέλεσμα αυτής της εποικοδομητικής συνάντησης** είναι και οι οργανικές θέσεις που άμεσα στη συνέχεια ήδη εδόθηκαν, όπως προανέφερα, και αυτές που θα δοθούν, όπως επίσης αποτέλεσμα της συνάντησης είναι

και **η εφαρμογή της υπ' αριθμ. 89 απόφασης του Μισθοδικείου**, αίτημα το οποίο βεβαίως είχε τεθεί και από τις Δικαστικές Ενώσεις.

Δεν κατανοώ, επομένως, ούτε δικαιολογώ την ενόχληση ορισμένων για τη συνάντηση αυτή, η οποία δήθεν μπορούσε να προκαλέσει συνειρμούς περί «συναλλαγής». Κατά την άποψή μας, οι συναντήσεις του επικεφαλής της Εκτελεστικής Εξουσίας, του Πρωθυπουργού, με τους επικεφαλής της Δικαστικής Εξουσίας, προς συζήτηση των λειτουργικών προβλημάτων και των θεσμικών ζητημάτων, και προς εξεύρεση λύσεων επ' αυτών, θα έπρεπε να είναι ευκτέο και επιθυμητό, δεδομένου ότι **η ομαλή λειτουργία της Δικαιοσύνης εξασφαλίζει τη σωστή λειτουργία του Κράτους Δικαίου**.

Θα πρότεινα, λοιπόν, αντί για δηλώσεις και ανακοινώσεις, με τις οποίες εκφράζεται σαφώς και μάλιστα όχι και με το ενδεδειγμένο ύφος και περιεχόμενο, η ενόχληση για το ενδιαφέρον και τις θετικές και **ωφέλιμες** για το Δικαστικό Σώμα ενέργειες των Προέδρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων και αντί για την επιθετική στάση κατά της Προέδρου του Αρείου Πάγου, θα έλεγα να υπάρξει συνεργασία για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Διότι, νομίζω, ότι από όλους γίνεται εύκολα κατανοητό ότι **η συνεργασία με τους Ανώτατους Δικαστές θα φέρει την καλύτερη ικανοποίηση των αιτημάτων, ενώ**

αντίθετα, η ρήξη μόνο αρνητικά αποτελέσματα επιφέρει.

Επίσης, **επιβάλλεται** να αναπτύσσεται συνεργασία και ενότητα μεταξύ των Δικαστικών Ενώσεων. Εκφράζω λοιπόν την άποψη ότι πρέπει να επιλεγεί ο δρόμος της συνεργασίας με τους ανώτερους και ανώτατους Δικαστές. Τα κρίσιμα ζητήματα στη Δικαιοσύνη είναι όλα όσα συνοπτικά προανέφερα, και **όχι ασφαλώς η νεοσύστατη Ένωση,** η οποία ιδρύθηκε με βάση το νόμιμο και συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα των μελών της, και η οποία συνεργαζόμενη με τις άλλες Ενώσεις, **θα συμβάλλει θετικά και αποτελεσματικά,** στην επίλυση των προβλημάτων.

Ο σεβασμός προς τα θεσμικά όργανα και προς τους ιεραρχικά ανώτερους δεν επιβάλλεται μέσα στο Δικαστικό Σώμα. Αποτελεί έκφραση του δικαστικού ήθους.

Υπό την ιδιότητά μου, ως Προέδρου του Αρείου Πάγου αλλά και ως έχουσας υπηρετήσει επί πολλές δεκαετίες στην Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων, θεωρώ, ότι **δικαιούμαι κ.κ. Συνάδελφοι να απευθυνθώ προς όλους εσάς** και να καλέσω να επικρατήσει **σύνεση και αυτοσυγκράτηση,** η οποία πρέπει πάντοτε να διακρίνει τον Δικαστή καθώς και **ενότητα και συνεργασία μεταξύ όλων των Δικαστικών Ενώσεων,** **διότι μόνον έτσι θα διασφαλισθεί το κύρος των**

Δικαστικών Λειτουργών αλλά και η καλύτερη προώθηση των ζητημάτων τους.

Λίγα λόγια σχετικά με το ζήτημα της αύξησης του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης: Μετά από πρόσφατες νομοθετικές ρυθμίσεις, του 2016, γίνεται δυσμενής διάκριση σε βάρος των Δικαστικών Λειτουργών, ως προς το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης. Και τούτο διότι, με νόμους που ψηφίσθηκαν κατά το 2016, το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης αυξήθηκε από το 65^ο έτος στο 67^ο έτος για **όλους** τους Δημοσίους υπαλλήλους, τους υπαλλήλους της Βουλής, τους Δικαστικούς υπαλλήλους, καθώς και όλους του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως τραπεζικούς υπαλλήλους κ.λπ. Περαιτέρω, οι Υποθηκοφύλακες και οι Συμβολαιογράφοι έχουν όριο ηλικίας το 70^ο έτος. Επίσης, **με νομοθετική ρύθμιση του 2015 και του 2016**, οι **Πρόεδροι και Αντιπρόεδροι των Ανεξάρτητων Αρχών και του ΑΣΕΠ** έχουν όριο ηλικίας το 73^ο έτος και τα μέλη αυτών το 70^ο έτος. Μετά από τις ως άνω νομοθετικές εξελίξεις, **το ισχύον νομοθετικό καθεστώς του άρθ. 88 παρ. 5 του Συντάγματος**, που προβλέπει τη συνταξιοδότηση των Δικαστών στο 65^ο έτος μέχρι το βαθμό του Εφέτη και στο 67^ο για τους ανώτατους, **βρίσκεται σε αντίθεση με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο** και ειδικότερα με Οδηγίες που έχουν κυρωθεί από την Ελλάδα (Οδηγία 2000/78 ΕΚ που κυρώθηκαν με το νόμο 3304/2005 και ενσωματώθηκαν εκ νέου πρόσφατα με το νόμο 4443/2016 και οι οποίες προβλέπουν (αντίστοιχα με

την αρχή της ισότητας του Ελληνικού Συντάγματος), **την αρχή της ίσης μεταχείρισης και της μη διάκρισης, λόγω ηλικίας, στον τομέα της εργασίας και της απασχόλησης.**

Με δεδομένο δε ότι και στις περισσότερες από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης το όριο ηλικίας συνταξιοδότησής των είναι ανώτερο, σε σχέση με την Ελλάδα (από στοιχεία, τα οποία συγκεντρώνουμε, προκύπτει ότι το όριο είναι σε άλλες το 67^ο έτος για τους ανώτερους και το 70^ο έτος για τους ανώτατους και μάλιστα, με αντίστοιχη παράταση για άλλα δύο έτη, μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου και σχετική κρίση από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο. Αυτά λοιπόν τα ανώτερα όρια του ορίου ηλικίας υπάρχουν σε : Ισπανία, Ιταλία, Πορτογαλία, Βέλγιο, Πολωνία, Ιρλανδία, Τσεχία, Σλοβενία, ενώ στη Γερμανία και στην Κύπρο το όριο είναι στο 67^ο έτος γενικά, και στο 68^ο για το ανώτατο Δικαστήριο και **μόνο στη** Γαλλία το όριο είναι το 67^ο.

Προς άρση λοιπόν, αυτής της δυσμενούς διάκρισης, την οποία, σύμφωνα με όσα προανέφερα, υφίστανται πλέον οι Δικαστικοί Λειτουργοί, θα πρέπει **να εναρμονισθεί** η εσωτερική έννομη τάξη με την έννομη τάξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το ζήτημα αυτό, όμως είναι ένα σοβαρό νομικό ζήτημα, που θα πρέπει να συζητηθεί περισσότερο. Θα έλεγα, λοιπόν, να μην υπάρξουν ακόμη τοποθετήσεις περί αντισυνταγματικότητας, πριν ακουστούν αναλυτικά και οι δικές μας

απόψεις, τις οποίες σε λίγες ημέρες θα τις έχουμε καταγράψει (αναμένουμε απαντήσεις και από ορισμένες ακόμη εκ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης), και θα σας καλέσουμε κύριοι συνάδελφοι, Δικαστές και Εισαγγελείς, τις Δικαστικές Ενώσεις καθώς και τους εκπροσώπους της Νομοθετικής και Εκτελεστικής Εξουσίας, για να κάνουμε μία επιστημονική συζήτηση, επί του θέματος αυτού.

Απευθυνόμενη προς εσάς κύριοι Δικαστές, θα ήθελα να σας συγχαρώ, διότι ασκείτε τα καθήκοντά σας με πλήρη ευσυνειδησία, παρά τις δύσκολες συνθήκες και τον μεγάλο φόρτο εργασίας. Συμμερίζομαι τις δυσκολίες που αντιμετωπίζετε και είμαι κοντά σας, όπως ήμουν και πάντοτε μέχρι σήμερα.

Τελειώνοντας θα ήθελα να επαναλάβω τη φράση με την οποία έκλεισα την ομιλία μου και στη Γενική Συνέλευση των Εισαγγελέων: **Εξακολουθείστε την άσκηση των καθηκόντων σας** με τον ίδιο τρόπο ανεξαρτησίας, αντικειμενικότητας και ευσυνειδησίας, ώστε η Δικαιοσύνη να μπορεί να εξακολουθεί να γράφεται με **«Δ» κεφαλαίο**.

Σας ευχαριστώ.